

Fuhe Kauhavalla. josta tuli svyte ja sakkoa, 27/8 1933

Suomen Sosialidemokraatin selostus 28.8.1933.

Arvoiset puolustoverit ja muut kuulijat!

Muutaman päivän päästä kokoontuu Suomen kansan eduskunta. Se kesäinen rauha, joka äsken suoritettujen vaalien jälkeen parin kuukauden ajan on vallinnut, loppuu silloin itsestään ja vireä poliittinen syystoimintakausi alkaa. Ensimmäisiä merkkejä tästä on viime viikon lopulla vahvistettu hallituksen budjettiesitys ensi vuodelle, jonka ympärillä nyt jo keskustelu on alkanut.

On mielenkiintoista koettaa tehdä itselleen selväksi, millä en-teillä tämä poliittinen sesonki alkaa ja mitä se lupaa tuoda tulles-saan. Merkitseekö se olojen helpponemista ja taloudellisen elämän kevenemistä, vaiko päinvastoin yhä suurempiin vaikeuksiin vajoamis-ta.

Sen voinee heti etukäteen sanoa, että olemme saapuneet huomatta-vaan käännekohtaan. Heinäkuun alussa suoritettut vaalit ovat luo-neet melkoisessa määrässä uuden pohjan toiminnalle. Tuntuu mahdot-tomalta ajatella, että kaikki jatkuisi entisellään.

Yli kolmen vuoden ajan on maa ollut suuren sekasorron alaisena. Se oikeistobolshevistinen liike, joka meillä tunnetaan Lapuanliik-keen nimellä ja joka alussa oikein "pohjalaisen talonpojan kunnia-sanalla" va/kuutti taistelevansa vain kommunismin hävittämiseksi, haki itselleen menestyksensä hurmaamiseksi yhä uusia päämääriä. Ete-lästä puhaltavien fascististen tuulien kuljettamana se alkoi tähdä-tä pienen oikeistoryhmän diktatuuriin, eikä tähän päämääräänsä pyr-kiessään karttanut minkäänlaisia rikoksellisiakaan keinoja.

Vuoden 1930 vaalit suoritettiin tämän liikkeen nousukautena ja yläisen terrorin vallitessa. Ne eivät senkautta voineetkaan antaa oikeata kuvaa kansan mielialoista. Vasemmiston edustus supistui silloin niin kohtalokkaan alhaiseksi kuin 66 edustajaan. Porvarilliset ryhmät, jotka silloin olivat keskenään vaaliliitossa, koska

ne kaikki olivat Lapuanliikkeen enemmän tai vähemmän innostuneita kannattajia, saavuttivat silloin kauan tavoittelemansa tuloksen. Niillä on senjälkeen ollut käytettävänä 2/3 eduskunnan kaikista äänistä ja voivat ne siten dikteerata eduskunnan päätökset. Kun vielä lisäksi jo suomalaiset porvarilliset puolueet saivat eduskunnassa yksinkertaisen enemmistön, oli porvariston vaalivoitto täydellinen ja voitonhumala perinpohjainen. Sosialidemokraattisen ryhmän mieli-^{edus}piteistä ei katsottu tarvittavan välittää laisinkaan ja ~~myöskään~~ eduskunnan työn tulokset niin hyvin poliittisella kuin taloudellisella alalla olivat sennukaiset. Tämän mielialan vallassa säädettiin turme tut kommunistilait, kansalaisvapauksia rajoitettiin ja taloudellisia oloja koetettiin parhaan mukaan vääntää omistavien luokkien eduksi. Sosialidemokraattisen ryhmän asenne oli tällöin selvä ja etukäteen määrätty. Sen ollessa eristettynä ja selvässä vastustuspuolueen asemassa, ei se ole voinut saavuttaa mitään ohjelmansa mukaisia uudistuksia, mutta on joka tapauksessa koko kolmivuotisen valtiopäiväkauden aikana tunnontarkasti noudattanut edellisen puoluekokouksen ohjetta, eikä ole vapaaehtoisesti luopunut mistään oleellisista si-
kaisemmista saavutuksistaan.

Nyt jo on kansa tilaisuudessa näkemään, miten suureksi onnettomuudeksi maalle vuoden 1930 porvariston vaalivoitto muodostui. Porvariston omassakin keskuudessa ovat erimielisyydet jatkuvasti kasvaneet, niin että silloin vaivoin aikaansaatu porvarillinen yhteisrintama nyt on täydellisesti hajalla. Taloudellisesti ovat olomme kulkeneet kohti yhä suurempaa kaacsta ja epätoivo on senjohdosta val-
lennut laajat kansankerrokset, ja sisäpoliittisesti on Suomi vajonut ajoittain täydelliseen laittomuuden ja epäjärjestyksen tilaan, jossa jokainen, kellä oli ase taskussaan, katsoi voivansa "tehda mitä tahtoi". Lapuanliike komenteli ja esitti päyhkeitä vastimuksiaan jotka se uhkasi toteuttaa "viimeistä piirtoa" myöten. Heikko hallitusvalta, joka heti ensi töikseen ilmoitti hyväksyvänsä tämän liikkeen päämäärät, ei kyennyt suojelemaan yhteiskuntaa eikä ylläpitämään järjestystä. Seurauksena oli lopulta ilmikepina, joka tosin

laman suurempia voimanponnistuksia tukenutettiin, mutta jonka lempä jälkiselvittely oli omiaan antamaan ja tkuva yllykettä kapinallille aineksille.

Tosin ennenpithää alkoi vastevaikutuskin. Porvarillisista ryhmistä osa alkoi epäillä tämän menon terveellisyyttä, siirtyen yhä selvemmin kansanvallan kannalle. Ennen vaaleja pidetyissä porvarillisten puolueiden puoluekokouksissa tämä kanta esiintyi jo jotenkin selvänä ja työväen kannasta ei alunpitäenkään ollut mitään epätietoisuutta olemassa, se oli vain kaivannut rohkeisuutta esiintyäkseen riittävän päättäväisenä.

Tämmöisissä merkeissä lähestyttiin tämän kesän vaaleja. Joka taholla ymmärrettiin niiden ensiluokkaisen tärkeä merkitys. Vaikka elettiinkin keskellä talouspulaa, jolloin taloudellisten kysymysten olisi kaiken järjen mukaan pitänyt olla etualalla, kohdistui koko huomio vaalitaistelussa sisäpoliittisiin kysymyksiin. Ymmärrettiin hyvin, että ennenkuin tällä alalla oli saatu vakiintuneempi olo-tila aikeen, ei ollut olemassa riittävää pohjaa taloudellisten asiain selvittelylle.

Vaaleihin lähti oikeistomme voitonvarmana uhaten "paisuviin kevätvirtoihin" hukuttaa koko vasemmistolaisuuden eli marxilaisuuden jonka murskaamisen se ennusti olevan lähellä. Sen mielestä olikin vaaleissa ratkaistavana taistelu valkoisen ja punaisen, ~~maailman~~ juumalan ja perkeleen välillä. Koko muu maa tosin ymmärsi vaalien merkityksen aivan toisin, tietäen niiden merkitsevän ratkaisua diktaattuurin ja kansanvallan, mustan ja muun kansanosan välillä. Mutta siinä suhteessa oli porvaristo edelleen yksimielinen, että se toivoi voivansa pidättää vasemmiston edustuksen eduskunnassa entisellään ja voivansa siten säilyttää täydellisen porvarillisen johtosämen.

Vaalien tulos on tunnettu. Kansaa antoi vastauksensa ja niin selvässä muodossa, ettei sen sisällöstä kukaan voi jäädä epätietoiseksi. Oikeisto kärsi musertavan vaalitarpon ja saman kohtalon

siisiksi joutui myös maalaisliitto. Edellinen sai kärsiä laitto-
muus- ja diktatuuripolitiikkansa johdosta, maalaisliitto taas
mahdottoman talouspolitiikkansa vuoksi. Maalaisliittoon eivät va-
litsijat katsoneet voivansa luottaa myöskään sen osittain epäselvän
asenteen vuoksi Lapuanliikkeeseen nähden. Kansanvaltaa ja lailli-
suutta vartioineet puolueet taas selvityivät voittajina, ennenka-
ikkipä sos.dem.puolue, joka kohotti edustuksensa 66:sta 73:aan
edustajaan, siis kokonaista 12 edustajella.

Ankarin oli vastoinikäyminen Lapuanliikkeen osalta, joka nyt kul-
kee isänmaalliseksi kansanliikkeeksi nimioituna. Se oli ollut mo-
nelle pelottava liike esiintyessään jonkinlaisena selaseurana,
jonka laajuutta ja voimaa ei kukaan tuntenut. Nyt se lähti ensi
kerran avoimeen vaaliteisteluun itsenäisenä ryhmänä ja sen suhteen
voitiin siis toimittaa väenlasku. Tällöin paljastui se, mikä aina-
kin sos.dem.puolueelle kaiken aikaa oli ollut ^{täysin} ~~myöskin~~ selvillä:
lapualais^{en} ~~tan~~ äänekäs ja meluva ryhmäkunta supistuikin mitättö-
män pieneksi räyhääjäjoukoksi, jonka voimiin ei ainakaan parlamen-
tarisessa elämässä tarvitsen suurtakaan huomiota kiinnittää.

Kansan terve vaisto oli sen tuominut ja työntänyt sen sille
kuuluvaan mitättömyyteen. Vain hallitusten ja tuomioistuinten koh-
telona oli ollut antaa tämän konttikunnan suuren melun pettää itse-
ään ja otaksua sillä teholla olevan enemmänkin voimaa takana. Ja
varmaa on, että jos vaalit olisi toimitettu esim. viime vuoden lo-
pulla, jolloin Lapuanliikkeen kapinallinen toiminta ja sitä seuran-
nut surkea näytelmä Turun hovioikeudessa vielä oli tuoreessa muis-
tissa, olisi tulos ollut sille vieläkin murheavampi.

Vaalien tulos on ollut kaikille portarillisille ryhmille suuri
yllätys, melkein yhtä suuri kuin vuoden 1919 vaaleissa tapahtunut
sos.dem.ryhmän takaisinpaluu entisen suuruisensa. Sos.dem. puolue
sensijään voi olla täysin tyytyväinen vaalien tuloksiin. Se oli
tosin jo etukäteen selvillä siitä, että käänne oli edessä, mutta
tulos voitti rohkeimmatkin odotukset. Se on nyt vallannut takaisin
entiset asemansa eduskunnassa. Sen voima ei supistu enää alle ko-

mannen osan, kuten edellisessä eduskunnassa, ja tästä seuraa, että sen mielipide on tähänastista suuremmassa määrässä otettava huomioon ^{myöskään} Vastoin sen tahtoa ei enää voida säätää mielivaltaisia lakeja. Suuri merkitys on vaalien tuloksella myöskin sos.dem.puolueen sisäiseen elämään. Vaalivoitto on omiaan rohkaisemaan lamaantuneita joukkoja ja antamaan tulevaisuuden toivoa, jota kipeästi kaivettiin.

Porvarillisella ~~ja~~ tehollahan jo kuvailtiin puolueen olevan sata-vuotiaan uken, jonka kuolemaa voi milloin tahansa odottaa. Hauska ilmiö tuollainen "vanhus", joka vielä vanhoilla päivillään nuorukaisen voimilla ja ketteryydellä pinnistyy voittajaksi ankarassa voimainmittelyssä.

Tärkeänä tuloksena meille kokonaisuudessaan on joka tapauksessa merkittävä pöytäkirjaan, että vaalien pääkysymykseen niiden ratkaisu oli ehdoton ja riidaton. Oikeistobolshevismi on musertavalla ääntenenemmistöllä tuomittu. Kansa ei ole diktatuurin kannalla, vaan vaatii kansanvaltaisen komennon ylläpitämistä. Voi sanoa, että 5/6 osaa valitsijoista on ollut kansanvallan kannalla. Lapuanliikkeen diktatuuripyrkimykset on nyt loppuun näytelty ja hallituksen on pidettävä huoli niiden täydellisestä likvidoinnista.

Sen asiana on vetää johtopäätökset vaalien tuloksista.

Millä tavalla maan asioita on nyt ryhdyttävä hoitamaan? - siitä on viime viikkojen aikana käyty vilkasta sanomalehtikeskustelua. Ettei se voi terehtua entiseen tapaan, siitä näyttävät kaikki olevan selvillä. Varsinkin on sos.dem.puolueen vastaisesta asemasta suoritettu ahkeraa kannunvalantaa. Porvarilliset lehdet ovat olleet olevinaan huolissaan eduskunnan vastaisesta työstä sekä sos.dem. puolueen osuudesta siihen ja meille on annettu paljon hyvää tarkoitettavia ja ystävällisiä neuvoja. Niiden antamisessa ovat kilvoitelleet niin hyvin oikeisto kuin keskustapuolueetkin. On pelätty vaalivoiton menevän meille päähän ja johdattavan puoluettamme malttamattomuuksiin, jotka voisivat kasvattaa oikeistobolshevismia. Puhutaan kerrassaan sosialidemokratian "tulikokeesta" ja sen "etsikko-

"Maasta" ja neuvotteen meitä suosiolla luopumaan "marxilaisista haasta"

veiluistamme" sekä asettumaan kapitalistisen talousjärjestelmän kannalle, s.o. ryhtymään ajamaan porvarillisten puolueiden ohjelmia.

Vaikka pyytämättä annetut neuvot tavallisesti eivät ole tervetulleitavoinemme olla kiitollisia meille omistetusta huomiosta. Samalla on kuitenkin heti päättävästi sanottava, että kaikki tämä huolehtiminen meidän vastaisesta toiminnastamme on kerrassaan hukkaan heitettyä. Sos.dem.puolue tietää itse varsin hyvin, miten sen on toimittava huolehtia työtätekevän väestön ja maan eduista. se tietää myös, ettei tämän kesän vaalitaistelu ollut viimeinen, kuten oikeistotaholla vaalien edellä kaavailtiin, vaan että me vastedeskin joudumme käymään vaalitaistelua. Tätä tietoisuus riittää kyllä johtamaan sos.dem. puolueen toimintaa niin, että se vastaisissakin vaaleissa voi avoimin otsin astua kansan eteen teoistaan vastamaan. Sensijaan, että täten huolehtivat sos.dem.puolueen tulevaisuudesta, olisi porvarillisille puolueillemme paljo terveellisempää harjoittaa jonkin verran itsetutkistelua.

Silloin ne voinevat ensinnäkin havaita, ettei sentapainen "porvarillinen yhteisrintama", joka edellisissä vaaleissa muodostettiin, ole eduksi ei maalle kokonaisuudessaan, eikä myöskään porvarillisille puolueille itselleen. Kokoomus voisi silloin myös tulla vakuumetukseksi siitä, että sen tunnetusti huono vaisto, joka on sen ainepettänyt aikaisemminkin, kuten esim. venäläisvallan aikaan ja monarkiaa maahan pystyttämisen, on sille tälläkin kertaa teettänyt pahan kepposen ajaessaan sen uudelle en laittomuuden tielle. Maalaisliitto,

toinen suuri porvarillinen puolueemme, voisi ehkä silloin havaita, ettei sen taloudellisissa kysymyksissä osoittama suuri itsekkyyys ja yhteisen edun sivuuttaminen ole ajanpitkään eduksi, vaikka se näyttääkin tuottavan hetkellistä hyötyä. Ja edistys sekä ruotsalainen puolue voisivat silloin myös nähdä, että mitä varmemmin ne pysyttelevät laillisen yhteiskuntajärjestyksen pohjalla ja sanoutuvat irti diktatuuripuolueesta, sitä varmemmin ne voivat toivoo menestyvänsä.

Jos edelleen sallittaisiin antaa neuvoja vastapuolueille, on niil-

le suoraa sanottava, että sos.dem.puolueen esenne ja menettely on

suuressa määrässä, ehkäpä ratkaisevasti riippuva siitä, miten sitä itseään kohdellaan. Jos tähänastista kohtelua aiotaan jatkaa, on turhaa odottaa hienotunteista esiintymistä sen taholta.

Ovathan porvarilliset puolueemme, saavutettuaan edellisissä vaaleissa ehdottoman määräämisvallan, täydellisesti paljastaneet sisäisimmät halunsa. Sos.dem.puolue ja sen toivomukset ovat koko viiksekäskuluneen kolmivuotiskauden ajan olleet niille pelkkää ilmaa, johon ei ole tarvinnut kiinnittää mitään huomiota. Uusia lakeja suunniteltaessa tai muihin suuriin ratkaisuihin ryhdyttäessä, ei sen kanssa ole, joitakin toisarvoisia kysymyksiä lukuunottamatta, yhteenäkään koskaan neuvoteltu, vaan asiat on porvarillisten neuvottelujen tuloksena tuotu valmiina eduskuntaan. Siellä ne ovat tavallisesti väkijärvellä ajettu lävitse, tarpeen vaatiessa lyömällä "hallituksen nyrkki" pöytään ja siten pakottaen vastahakoiset porvarilliset edustajat tanssimaan hallituksen pillin mukaan. Kun lisäksi jatkuvasti on puhuttu "marxilaisuuden murskaamisesta", tarkoittaen sillä sos.dem.puoluetta, kun sitä syytetään maanpetoksellisyydestä rauhanrakkauteensa ja kansain välisten suhteittensa vuoksi ja kun porvarilliset edustajat vakavalla naamalla tekevät hallitukselle välikysymyksiä sos.dem. puolueen lakkauttamistarkoituksessa, silloin on totisesti liikaa odottaa, että tämä puolue, joka edustaa 2/5 osaa koko kansasta ja joka on varma siitä, että se ennen pitkää muodostaa eduskunnassa enemmistön, alistuu kiltisti kaikkeen tähän ja nöyrän koulupojan tavoin ottaa vastaan nuhteet. Ei sitä välttämättä äänellä annetuilla komennuksilla saada ajamaan porvarillisia ohjelmia silloin, kun sillä itsellään on erinomainen ohjelma, jonka avulla se on vakuutettu korjaavansa yhteiskunnalliset olot nykyistä tyydyttävämmiksi. Jos siis sos.dem.puolueen odotetaan kestävä "tulikokeensa" siten, että se alistuu tämmöiseen ja luopuu marxilaisuudestaan, niin erehdytään suuresti. Näin menetellen ei tunneta vanhaa totuutta, että jokaisella maalla on semmoinen työväenluokka kuin sen porvaristo ansaitsee. Jos sitä ärsytetään ja puhu-

taan sen murkkaamisesta, niin se näyttää hampaitaan. Jos sitä sen

sijaan käsitellään tekijänä yhteiskunnassa, jos sen kanssa neuvotellaan ratkaisujen edellä ja jos se koetetaan vetää mukaan yhteistoimintaan, niin se varmaankin on näyttäytynyt miellyttävimmältä puoleltaan.

Jos tältä kannalta arvioi lähintä tulevaisuutta, on porvaristolamme siinä kaksi valintamahdollisuutta edessä. Joko ne yrittävät jatkaa tähänastista politiikkaa, tai ryhtyvät keskustapuokueet etsimään sos.dem. puolueen kannatusta. Edellisessä tapauksessa olisi pakko muodostaa porvarillinen blokki, mikä ei kyllä olisi kaikkein helpoimpia tehtäviä niitä eroittavien ristiriitaisuuksien vuoksi. Silloin jatkuisi kaikki entiseen tapaan ja sos.dem. puolue ajettaisiin tietysti jyrkkään vastustusasenteeseen. Tämä menettely on saanut vaaleissa kansan tuomion ja jos sitä kaikesta huolimatta yrittettäisiin jatkaa, tulisi tuomio vastaisissa vaaleissa olemaan entistä ankarampi. Siinä tapauksessa taas, että vaalien tulos olisi opettanut porvarillisia ryhmiä käsittelemään sos.dem. puoluetta huomioonotettavana tekijänä, muuttuisi asema melkoisesti.

Keskustapuolueiden olisi silloin pakko etsiä sen kannatusta ja niiden olisi silloin tietysti myös otettava huomioon sen toivomuksia, jotka koskevat heikoimman kansanosan aseman helpoittamista, mikä viime aikoina on suurin piirtein katsoen laiminlyöty. Epäilemättä sos.dem. puolue silloin olisi valmis omalta osaltaan mahdollisuuksien mukaan helpottamaan asemaa.

Ratkaisu riippuu kuten tavallisesti keskustan kannasta, koska sisustusapuolueet eivät missään tapauksessa voi löytää toisiaan. Minkä ratkaisun keskustapuolueet tekevät, on mahdotonta etukäteen sanoa, mutta toiselta puolen on myöskin vaikeasta ajatella, että ne kaiken tapahtuneen jälkeen ja vastoin vaaleissa esiintynyttä kansan tahtoa voisivat olla yhteistoiminnassa oikeiston kanssa.

Vaalien jälkeisessä sanomalehtikeskustelussa on myöskin pulpanut esiin ajatus sos.dem. puolueen ja maalaisliiton hallituskokoomuksesta. Ajatus "työläisten ja talonpoikain hallituksesta" ei suin-

kaan ole uusi, vaikka se Venäjällä tapahtuneen kehityksen jälkeen

on joutunut huonoon huutoon. Ruotsissa ja Tanskassa äskettäin solmitut sopimukset näiden maiden sos.dem. hallitusten ja talonpoikaisryhmien välillä osoittavat kuitenkin, että tällöinen ryhmitys ei ole mahdollisuuksien ulkopuolella. Itse asiassa tällaisella ryhmityksellä onkin melkoisen vankka asiallinen pohja. Kumminkin ryhmät meidänkin maassamme ovat vankalla demokraattisella pohjalla ja vastustavat jyrkästi diktatuuripyrkimyksiä. Vaikeutena on taloudellisten ohjelmien yhtensovittelu ainakin niin kauan kuin maalaisliitto meillä kulkee nykyisiä polkujaan. Ei tämä yhteensovittelu ole ollut helppoa Ruotsissa eikä Tanskassakaan, vaan on hallitusten siellä ollut pakotettava vastahakoiset talonpojat sopimukseen: Ruotsissa vaaleilla uhkaamalla ja Tanskassa suoritettujen vaalien avulla. Meillä tuottaisi lisävaikeuksia maalaisliiton samoin kuin toisenkin keskustapuolueen edistyksen kehittymättömyys ja arkuus, ne kun eivät valitsijainsa vuoksi ja oikeiston uhkauksia peläten mielellään uskaltautuisi yhteistoimintaan sos.dem. puolueen kanssa.

Miten suuresti jo mahdollisuuskin tällaiseen ratkaisuun joutumisesta sekoittaa oikeiston piirustuksia, on käynyt selvästi esiin sen tähänastisessa esiintymisessä. Pelkkä ajatuskin tällaisesta liittoutumisesta on oikeistolehtiä kauhistuttanut ja ne ovat käyttäneet koko asevarastonsa - pilkesta järjään tykistöön saakka - osoittaakseen sen mahdottomuuden. Sitä on kuvattu suurimmaksi "lehmäkaupaksi", mitä meidän parlamentarismissa elämässämme koskaan on tehty. Tällöin on muistettava, että oikeiston mielestä aina tapahtuu lehmäkauppa, jos muut puolueet sopivat keskenään joidenkin asiain ajamisesta, mutta ei silloin, kun oikeisto on itse sentapaisessa mukana. Tämä oikeiston hermostuminen osoittaa, miten vaarallisena tätä mahdollisuutta sillä teholla pidetään. Ja itse asiassa on tällantapaisten sopimuksen teko naapurimaissamme Ruotsissa ja Tanskassa ollut raskeimpia iskuja mitä oikeistolle pitkiin aikoihin on annettu. Onhan näiden sopimusten kautta näissä maissa

osoitettu parlamen tarismin vastoin oikeiston ennusteluja kykenevän viemään asioita päätökseen ja siten annettu vahva ase kansenvallan käteen.

Myöskin maalaisliitto on onnell. tavallaan suhtautunut tähän keppelona esiinheitettyyn liittoaistukseen. Sillä taholla on viitattu maalaisliiton taloudelliseen ohjelmaan ja huomautettu, että sos.dem. puolue on sitä ankerasti arvostellut ja säännöllisesti vastustanut, minkä vuoksi yhteisymmärrystä olisi nytkään mahdoton saavuttaa. Niin onkin tapahtunut ja se on tietysti ollut luonnollista niin kau- an kuin maalaisliitto hallitusasemassa ollen on häikäilemättä aja- nut omaa ohjelmaansa, ottamatta laisinkaan huomioon vastustuspoulu- eena olevan sos.dem.ryhmän toivomuksia. Asia muuttuu tietysti mel- ko lailla toiseksi, jos sopimuksen kautta kummankin ohjelman vaatimuk- sia sovitellaan ja koetetaan toteuttaa. Tämä liittoaistus, niin välittömästi kuin se onkin olosuhteitten esiinpekoittama, näyttää joke tapauksessa olevan liian hyväuskoinen ja ennenkaikkea ennen- aikainen.

Parasta lieneekin antaa olojen rauhassa kehittyä ja nykyisen Ki- vimäen hallituksen jatkaa hallitsemistaan, kunnes sen eteen kasaan- tuu voittamattomia vaikeuksia. Sos.dem. puolueella ei ole minkään- laista halua tyrkyttää apuaan ja vielä vähemmän esiintyä hyljättynä kosijana. Jos porverilliset puolueet luulevat voivansa ^{selviytyä} ~~maailmasta~~ ilman sitä, olkoon se heille sallittua. Jos he sitä tarvitsevat, löytävät he kyllä tien meidän luoksemme.

Järjestyksen hallituskysymys millä tavalla tahansa, tulee sos. dem. puolue lähimmän ajan poliittisena vaatimuksen on pitämään kiin- ni siitä, että sisäpoliittinen asemamme järjestyy vaalien tulosten mukaan.

Vaalit tosin selvittivät suuresti asemaa ja osoittivat, että ei diktatuurimiehillämme parlamentaarisisessa mielessä ole suurtaakaan merkitystä. Mutta tämän oikeistobolshevistisen liikkeen voima ei ole- kaan sen parlamentarisessa toiminnassa, vaan pääasiassa sen ulko-

parlamentarisessa puuheilussa. Vaara ei sen vuoksi ole laisinkaan lopullisesti sivuutettu, sillä samaa vanhaa touhua näkyy oikealla sivellä yhä edelleen jatkettavan ja Müntsälän tapaista kaappausta voidaan tietysti milloin tahansa uudelleen yrittää. Onhan todettava, että oikeistobolshevistinen liike on maalle paljon vaarallisempi kuin kommunismi, joka meillä on tehty julkisuudessa mahdolltomaksi. Sekin ottaa ohjeensa vieraan maan hallitukselta kuten kommunistit. Ero on vain siinä, että tässä tapauksessa Berliini on propagandakeskuksena, joka puukaa maailmanvallankumousta, kun sen sijaan kommunistista propagandaa ohjaa Moskova. Jos demokratia meillä on liian herkkäuskoinen, saattaa se jonakin kauniina päivänä havaita olevansa sivuutettu ja kansalliset heräävätkin diktatuurivaltiossa ja diktatuurihallitus ei ainakaan ole lapsellisen suvaitsevinen vastustajiaan kohtaan, kuten on voitu havaita kaikista diktatuurimaista ja erikoisesti meidän oikeistobolshevikiemme Mekasta - Saksasta - jonne täältä tehdään toiviomatkoja lahjoja vieden kuten ainakin vasallit Berroilleen. Siellähän on keksitty kokonaan uusi sanastokin vastustajiin kohdistuvaa huolenpitoa verhoamaan, Siellä hävitetään ammattiosastoja ja sos.dem. puolueosastoja, jotta työläiset vapautettaisiin sortajistaan; siellä vangitaan ihmisiä suojellekseen heitä kansan raivolta; siellä keksitään väärinkäytöksiä savustukseen ihmisii pois toimitaan ja valmistukseen omille puolueille hyviä loipäpaikkoja jne. Jollei Saksan esimerkistä ole maailmalle muuta hyötyä, niin on se ainakin osoittanut, ettei demokratialle ole ~~mitään~~ terveellistä olla liian suvaitsevinen ja herkkäuskoinen, kuten sen yleisenä vikana tavallisesti on. Eivät Saksan natsit ilman syytä pilkkaa demokratiaa, joka sallii yhden luutnantin ja pari sotilasta ajaa itsensä pois kaikista mahtiasemistaan, kuten tapahtui Berliinissä vuosi takaperin.

Mutta millä keinoilla demokratiaa on suojeltava? Siinäkin voi eksyä liiallisuuksiin ja ryhtyä ajamaan perkelettä ulos belsebubin avulla. Sosialidemokraattisella taholla on kommunisteista kysymyksen

ollessa järjestelmällisesti edustettu sitä kantaa, ettei ole ollut

aihetta lakkauttaa puoluetta ja nostaa syytteitä pelkästään sen nojalla, että he ajattelivat, puhuivat ja kirjoittivat kommunistisesti.

Sama vapaus on mielestäni myöskin myönnettävä oikeistobolshevikeille, muuten joudumme hyvin arveluttaville poluille. Eihän demokratia itsestään ole muuta kuin käsite, vasta sen takaamat kansalaisvapaudet tekevät sen arvokkaaksi ja säilyttämisen arvoiseksi. Sitä onkin senvuoksi niin kauan kuin mahdollista myöskin suojeltava demokraattisilla keinoilla: pantava nate esitetta ja kirjoitettu tai puhuttu sana toista sanaa vastaan. Jos toisin menetellään, joudutaan helposti demokraattiseen diktatuuriin, kuten äskettäin on käynyt eteläisessä naapurimaassamme, Virossa. On senvuoksi vaikeata ymmärtää niitä, jotka demokratian nimessä ovat voineet iloita Viron hallituksen "päättävöisistä otteista". Eivät myöskään meillä äskettäin poliittisista syistä tapahtuneet lehtien takavarikot ja painokanteet teo miellyttävää vaikutusta. Samalla on kuitenkin tehnyt suorastaan humoristisen vaikutuksen, kun niitä vastaan on oikeiston taholla pantu vastalauseita "demokratian nimessä".

Sitä voimakkaammalla kädellä on sitävastoin syytä käydä käsiksi heti, kun yhteiskuntajärjestystä uhmeavat ainekaset siirtyvät sanoista teoihin ja "tekevät mitä tahtovat". Tässä suhteessa on meassamme hallitusten taholla hirvittävästi tehty laininlyöntisyntejä. Lapuanliikkeen rikollisten tekojen lukumäärä on ollut legio, alkaen Vaasan kirjapainon raikkamaisesta yöllisestä sürkenisestä ja jatkuen kyydittämisinä, murhina, murhapolttoina. Mäntsälän ja Tampereen kapinoina, monista muista rikollisista tapauksista puhumatta. Niiden

johdosta olisi ollut aihetta käydä kovakoursaisesti rikollisiin aineksiin käsiksi ja lakkauttaa niiltä suunnitellut järjestöt. Niin ei ole kuitenkaan tehty, vaan ovat hallitukset antaneet laikitella kanssaan siten ehdoin tahdoin kasvattaen yhteiskuntavastaista mielialaa. Ei tällöisten tekojen jälkeen riitä se, että rikollisia "vähän tukistetaan" ja heidät sitten päästetään vapaasti juoksemaan kotiseudulleen, kuten esim. Mäntsälän kapinan jälkeen tapahtui.

Suorastan surkean vaikutuksen on kansalaisiin myöskin tehnyt se hapanainen menettely, jota hallitusvalta on noudattanut Tampereella sos.dem. puoluekokouksen aikana esiintyneitä metelöitsijöitä kohtaan. Iskeköön demokratia tällaisissa tapauksissa lain koko ankeruudella sen kaikki ymmärtävät ja sitä kunnioittavat. Sensijaan on jokseenkin joutavaa hätäntyä sen johdosta, mitä joku tasapainosteen horjattanut professori tai eversti kirjoittaa tai puhuu.

Samasta syystä, itsesuojelutarkoituksessa, olisi maamme demokratian vihdoinkin kiinnitettävä vakavaa huomiota myöskin s u o j e l u s k u n t a l a i t o k s e e n, josta näyttää tulleen demokratian suurin vaara. Sensijaan että sen tehtävänä olisi sitä suojella. Ei ole mikään salaisuus, että tämä sotilaallinen järjestö on diktatuuriniesten perinpohjin soluttama. Hyväuskoiset hallitukset ovat viimeisen vuosikymmenen kuluessa päästäneet tässä laitoksessa johtaviin aseisiin henkilöitä, joiden päätehtävänä näyttää olevan hävittää kaikki kunnioitus demokraattista valtiota kohtaan. Suojeluskuntalaisia on ollut mukana kaikissa viime vuosien kuluessa suoritetuissa roistontöissä ja rikoksissa ja tälle toiminnalle on lisäksi haluttu vetää verhoksi isänmaallisia vaikuttimia. Ilman suojeluskuntien osallisuutta eivät esim. Mäntsälän kapina ja viimeksi Tampereen kapina helatorstaina edes olisi olleet mahdollisia. Tässä piileekin tämän hetken suurin sisäpoliittinen vaara ja suojeluskunnista on sen kautta muodostunut sisäpolitiikamme tärkein avain. Vain sen kautta myöskin oikeistobolshevistinen liike on sisäiselle rauhalle vaarallinen. Sen vuoksi on mitä jyrkimmin moitittava sitä, että tasavallan hallitukset ja myöskin tasavallan presidentti suojeluskuntien korkeimpana päällikkönä ovat ottaneet tämän laitoksen niin suojelukseensa, ettei edes räikeimpiä rikoksia sen keskuudessa ole saatettu rangaistukseen. Onko esim. Mäntsälän kapinaan osallistumisesta suojeluskuntalaisille ollut mitään mainittavia seurauksia? Ja Tampereella metelöineet ja hallituksen käskyjä uhmanneet suojeluskuntaupseerit kulkevat yhä vieläkin univormuissaan, ilman että edes olisi syytet-

- 14 -

tähcitä vastasen rentu vireille, vieläpä vaaciemi, että heitä kunnioi-

tettaisiin jonkinlaisina isänmaallisina sankareina. Kyllä demokratia meillä on heikosti hoitanut leiviskänsä, kun se suvaitsee tällaista uhmailua valtakunnan aseellisten joukkojen taholta.

Vähin mitä tämän nurinkurisuuden hävittämiseksi tällä hetkellä voidaan tehdä, on se, että tämä armeijan osa alistetaan välittömästi hallituksen alaiseksi ja sen määrättäväksi. Onko siinä mitään järkeä että suojeluskunta pide ään erillisenä laitoksena, joka nauttii itsehallintoa ja joka itse hyväksyy itselleen johtajat ja upseerit, kuten alkuaikoina bolshevikien armeijassa. Edelleen on suorastaan välttämätöntä, että täydellinen puhdistus epäluotettavista aineksista suojeluskunnan sisällä ankaralla kädellä suoritetaan. Tämän puhdistuksen on alettava ylimmästä johdosta, sillä yhteiskunnalle ei voi olla mitään luottamusta semmoiseen ylipäällikköön, joka aina ratkaisevalla hetkellä on osoittanut olevansa aivan epäluotettava ja joka suojelee kapinallisia aineksia. E i k ä t ä t ä p u h d i s - t u s t a o l e s y y t ä e n n e n l o p e t t a a , e n - n e n k u i n k a i k k i v a l t i o j ä r j e s t y s t ä u h m a a v a t a i n e k s e t a l i m p s a n j o u k k u e - p ä ä l l i k k ö ö n s a k k a o v a t j o u t u n e e t p o i s p a i h o i l t a a n j a t u l l e e t k o r v a - t u i k s i t a s v a l l a l l e l u o t e t t a v i l l a m i e h i l l ä .

Sos.dem. puolueessa on suojeluskunnan taholta uhkaava vaara jo alunperin oivallettu ja sen vuoksi vaadittu koko suojeluskuntalaitos lakkautettavaksi. Se on kuitenkin kaikkien porvarillisten puolueiden taholla julistettu koskemattomaksi ja pyhäksi ja meidän on huudettu vain haluan heikentää puolustustahtoa. Toivottavasti silmät porvarillisellakin taholla nyttemmin ovat riittävästi auki ja siellä ollaan valmiita ryhtymään tarpeen vaatimiin uudistuksiin tämän laitoksen sisällä, niin että siitä voi muodostua todellinen armeijan reservi, joka on ehdottomasti hallituksen käytettävissä. Jos siihen vasteden myöskin ryhdytään ottamaan väkeä puoluekannasta

riippumatta, niin että se lakkaa olemasta luokka- ja puoluearnejä, poistuu meiltä aihe vaatia tämän laitoksen hävittämistä.

Edellä olen kosketellut yksinomaan poliittista asemaa ja sen vaatimuksia uuden eduskunnan työkauden alkaessa. Nämä vaatimukset ovat kaikki tärkeitä ja niille on omistettava täysi huomio. Mutta meillä ei silti ole oikeutta unohtaa taloudellisia kysymyksiä, jotka kuitenkin määrävät ihmisten elämän onnen ja joista tyytyväisyys tai tyytymättömyys pohjimmaltaan riippuu. Vaaleissa ne tosin jäivät useimmiten syrjään, mutta nyt, kun poliittinen elämä suurin piirtein on saatu käymään oikeampia uria, vaativat ne painollaan kaikkien kansalaisten huomion.

Pulkausi jatkuu yhä edelleen heikentymättömänä. Optimistisimmat ovat näkevinään jo valkenemisen merkkejä, mutta tämä on suuressa määrässä itsensä ja lähimmäistensä pettämistä. Senvuoksi onkin varovaisinta edellyttää, että aika vielä toistaiseksi pysyy ankarana ja ryhtyä sen mukaisiin toimiin.

Vapaasta kapitalistisesta taloudesta ei nykyään ole enää paljoakaan jällellä. Kaikkialla se on sidottua ja säännösteltyä. Kaikissa maissa pyritään joko suuremmassa tai vähemmässä määrässä suunnitelmatalouteen. Suurmestareita tässä suhteessa ovat suurten maiden diktaattorit Stalin, Hitler ja Roosevelt kukin omalla tavallaan. Kukaan ei tiedä, minkälaista lopullista järjestelmää kohti olemme kulkemassa, mutta ilmeisesti tulee talousjärjestelmässä tapahtumaan suorastaan perusteellisia muutoksia. Tullaanko menemään valtiokapitalismiin tai kerrassaan sosialismiin, ennenkuin leikki on lopussa.

Edellämainittujen herrojen toimeenpanema suunnitelmatalous ei ainkaan vielä merkitse sosialismin toteuttamista, vaikkakin he kukin omalla tavallaan ovat ryhtyneet panemaan täytäntöön useita sosialismin vaatimuksia.

Meilläkin on viime vuosien kuluessa monella tavalla ryhdytty taloutta säännöstelemään ja siten tavallaan osittain toteuttamaan suunnitelmataloutta. Kaikki mitä tällöin on tehty on kuitenkin ta-

pahtunut yhden ainoan lucken, mæen siljelijöin hyväksi. Tuotteiden

hintoja on säännöstelty, mutta palkat on jätetty tuuliesjolle tai oikeastaan kaikki ovat olleet valmiina niitä vain polkemaan. Kun työttömyys lisäksi on ankara, on omasta työstään elävän kansanosan asema muodostunut sivistämättömän kurjaksi.

Hintojen korottamistarkoituksessa on eduskunnassa teollisuudenharjoittajien ja maatalouden edustajain kesken tehty suurisuuntaisi lehmäkauppoja vähäväkisen kansaneineksen kustannuksella. Tulleja on häikäilemättä korotettu molempien tuotteille. Niinkin tärkeille tuotteille kuin elintarpeille on asetettu suorastaan kohtuuttomia tulleja. Esimerkkinä niiden kohtuuttomuudesta voi mainita tärkeimman leipäviljan, rukiin, tullin. Sensijaan että ruis vapaasti saatuaan tuotuna maksaa nykyään vain 75 penniä, saa kuluttaja lisäksi maksaa siitä tullia 1 mk 25 p., niin että sen hinnaksi tuottajalta ostettaessa tulee yli 2 markkaa. Ilmankos Pohjois-Suomen pienviljelijät, jotka ostavat viljaa, ovat suorastaan kapinallisella tuulella omaa puoluettaan maalaisliittoa vastaan. He ovat omassa kukkerossaan oppineet tuntemaan, miten suurenmoinen "siunaus" viljatulli maalle on.

Mitä on tehtävä?

Näiden yksipuolisesti hoidettujen taloudellisten kysymysten suhteen tulee sos.dem. eduskuntaryhmällä olemaan työtä saadakseen vähitellen tasapuolisempaa talouspolitiikkaa noudatetuksi. Mutta sen lisäksi tulee ryhmällämme olemaan velvollisuuksia koettaa aikaansaada muitakin helpoituksia yhteiskunnan heikompilaisien asemaan. Työläiset, pienviljelijät ja maatyöläiset odottavat ryhmältään tässä suhteessa paljon. Käsittääkseni on tällöin kiinnitettävä huomiota varsinkin seureaviin kysymyksiin. Suureksi palisuneen työttömyyden keventämiseksi on pantava toimeen riittävästi yleisiä töitä ja tätä varten varottava riittävästi valtion varoja budjettiin. - Palkkataso on kaikin voimin ryhdyttävä korottamaan, sillä siitä riippuu myöskin talonpojan tuotteiden menekki ja hinnat. Palkkojen korottamiseen onkin tällä hetkellä paremmat mahdollisuudet, sillä

sekä vientiteollisuus että kotimarkkina-teollisuus työskentelevät

- 18 -

nykyjään edullisissa konjunktoureissa. - Työajan säännöstelyyn on

myöskin koetettava käydä käsiksi, ainakin täydellisesti toteuttamalla 8 tunnin työaikavaatimusta ja mahdollisesti ryhtymällä ottamaan käytäntöön lyhennettyjä työviikkoja, jotta mahdollisimman usealle työläiselle riittäisi työtä. Pienviljelijöin aseman keventämiseksi olisi heidän elinkysymyksiään, kuten laidun- sekä lisämaakysymyksiä, hoidettava. - Asutuspolitiikka olisi saatavahetken vaatimuksia paremmin vastaavalle kannalle. - Maatyöläisten, tämän tavallisesti unohdetun kansanosan, asemaa olisi korjettava palkkoja parantamalla ja heidän asunto-olojaan kohottamalla.

Tehtäviä on, kuten näkyy, riittävästi ja varoja ne myöskin tulevat vaatimaan. Valtion rahallinen asema on kuitenkin tällä hetkellä melkoista parempi kuin edellisinä vuosina ja tarvittavia lisävaroja olisi koetettava hankkia korottamalla omaisuus- ja jäämistöveroja sekä tekemällä supistuksia liian kalliiksi muodostuneessa puolustuslaitoksessa.

Nämä ovat lähimmän tulevaisuuden tehtäviä, jotka tulevat aikanaan vaatimaan suuria ponnistuksia puolueelta. Miten niissä tulleen onnistumaan, sen osoittavat vastaiset ajat. Joka tapauksessa on meillä syytä mielihyvällä todeta, että asema on nyt monessa suhteessa valoisempi kuin lähinnä edellisinä aikoina. Kansan terve vaisto on useissa voimakkaasti reagoinut kaikkea poliittista humpuukia vastaan ja siten luonut paremmat toimintamahdollisuudet kuin tätä ennen.

Toivottavasti emme myöskään taloudellisesti enää tule painumaan alas päin ja jo tämä tietoisuus on omiaan valaamaan rohkeutta ja toivopriskautta mieliin.

Työtä ei kuitenkaan ole oikeus jättää kesken. Tämän vuoden osalle lankeavat vielä tärkeät kunnallisvaalit, jotka jälleen kolmeksi vuodeksi ratkaisevat kunnallisten asiain hoidon. Jos sos.dem. puolueväki yhtä hartaasti täyttää tämän velvollisuutensa kuin valtiollisiin vaaleihin osanoton, on asema kolmeksi vuodeksi eteenpäin selvitetty niin hyvin kuin voimamme sallivat. Senjälkeen on aika

painua järjestöjämme vahvistamaan ja huolehtimaan siitä, että nämä voimalähteemme tulevat täyteen kuntoon.

Mitä lähin tulevaisuus tuo tullessaan, on hämäryyden peitossa. Meidän on oltava valmiina kaikkien mahdollisuuksien varalta voidaksemme tarpeen tullen ohjata kehityksen kulkua työtätekeväälle luokalle edulliseen suuntaan. Älkäämme senvuoksi päästäkö herännyttä innostusta laimenemaan tai, kuvaannollisessa mielessä sotilaallisesti puhuen! pitäkäämme ruutimme kuivana ja ja luottakaamme aatteittemme sisäiseen voimaan.